

do Urzędu

- Zokonie

- Budżetu

**ROCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY
ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE TURECKIM
ZA ROK 2018**

TUREK, MARZEC 2019 ROK

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	2
II. ZESPÓŁ DS. RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	2
III. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE TURECKIM	3
IV. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2018 ROKU	6
1. Działalność diagnostyczno-konsultacyjna. Prowadzenie naboru, kwalifikowanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	6
2. Szkolenia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Warsztaty i wsparcie dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.....	8
3. Pomoc i wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.....	10
4. Pomoc i wsparcie w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych	11
5. Organizowanie pomocy wolontariuszy.....	12
6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.....	12
7. Pomoc prawna w zakresie prawa rodzinnego	13
8. Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ocen rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.....	14
9. Badania psychologiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dokonywanie analiz dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	14
10. Poradnictwo i terapia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	14
11. Szkolenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji	15
12. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.....	16
13. Opieka nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku	16
14. Inne działania promocyjne	16
V. PODSUMOWANIE.....	19

I. WSTĘP.

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego oraz najlepszym dla dzieci, nigdy niedającym zastąpić się w pełni, środowiskiem wychowania i opieki nad nimi. Jednak niekiedy dochodzi do niewłaściwego wypełniania funkcji przez naturalną rodzinę i wówczas zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcia interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018r., poz. 998 ze zm.) w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców, dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej, którą organizuje powiat. System pieczy zastępczej to: zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą dzielimy na rodzinną (rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka) i instytucjonalną (placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne).

Zadania powiatu w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej Starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do zakresu działania powiatowego centrum pomocy rodzinie należą wszystkie sprawy z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie tureckim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, zwane dalej „Centrum”, któremu Starosta zlecił realizację tego zadania.

Zgodnie z ww. ustawą w Centrum funkcjonuje Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

II. ZESPÓŁ DS. RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej realizujący zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej składał się z kierownika działu, czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa i pedagoga. Zespół był wspierany przez radcę prawnego. Członkowie zespołu spotykali się średnio 1 – 2 razy w miesiącu w celu omówienia sytuacji poszczególnych osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, sytuacji dzieci oraz strategii dalszego postępowania. Poza omawianiem bieżących spraw rodzin zastępczych/rodzinnego domu dziecka i dzieci w nich umieszczonych, spotkania dotyczyły również m.in. kwestii szkoleń i kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej, szkoleń i warsztatów dla osób już pełniących ww. funkcje, promocji rodzinnej pieczy zastępczej oraz przygotowywania imprezy okolicznościowej i ogłoszenia konkursów plastycznych dla dzieci. W 2018r. takich spotkań było 17.

Ponadto w okresie od stycznia 2018r. do grudnia 2018r. Zespół był wspierany przez dodatkowych specjalistów: psychologa, socjoterapeutę, logopedę, fizjoterapeutę i radcę prawnego. Środki na ich zatrudnienie oraz dodatkowe wsparcie w postaci szkoleń, warsztatów, superwizji, grup wsparcia i wyjazdu szkoleniowego zostały pozyskane ze źródeł zewnętrznych w ramach projektu pn: *"Poprawa dostępu oraz rozszerzenie usług opiekuńczych i asystenckich oraz usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim"* współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 7.2.1 Usługi społeczne- projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020.

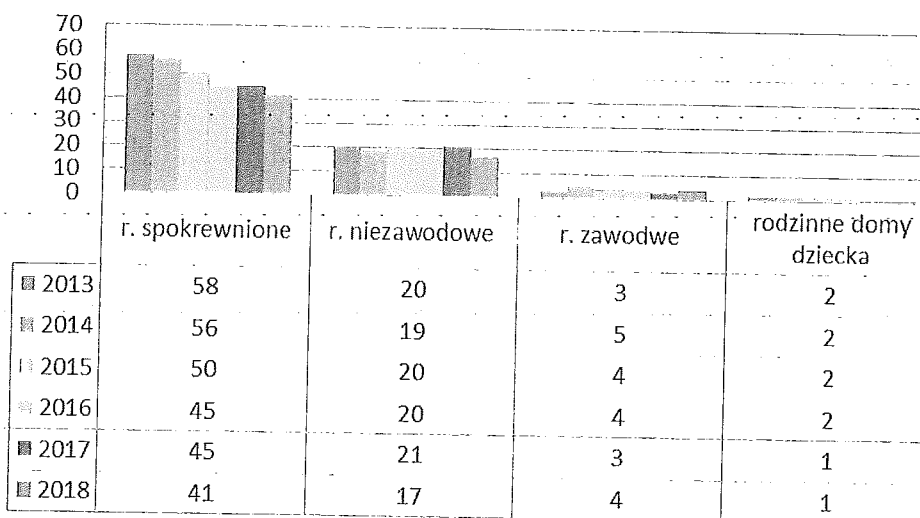
III. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE TURECKIM.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018r. na terenie powiatu tureckiego ogółem funkcjonowało 63 rodzin zastępczych:

- 4 rodziny zastępcze zawodowe (1 o charakterze pogotowia rodzinnego),
- 17 rodzin zastępczych niezawodowych,
- 41 rodzin zastępczych spokrewnionych

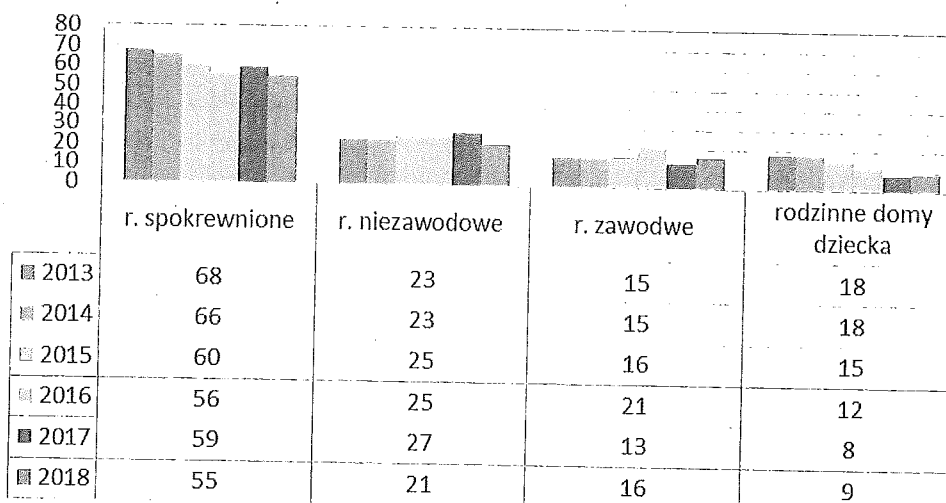
oraz 1 rodzinny dom dziecka, w których łącznie przebywało 101 dzieci / pełnoletnich wychowanków.

**Liczba rodzin zastępczych/ rodzinnych domów
dziecka w latach 2013 - 2018**

Źródło: Dane własne PCPR w Turku.

**Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy
zastępczej w latach 2013 - 2018**

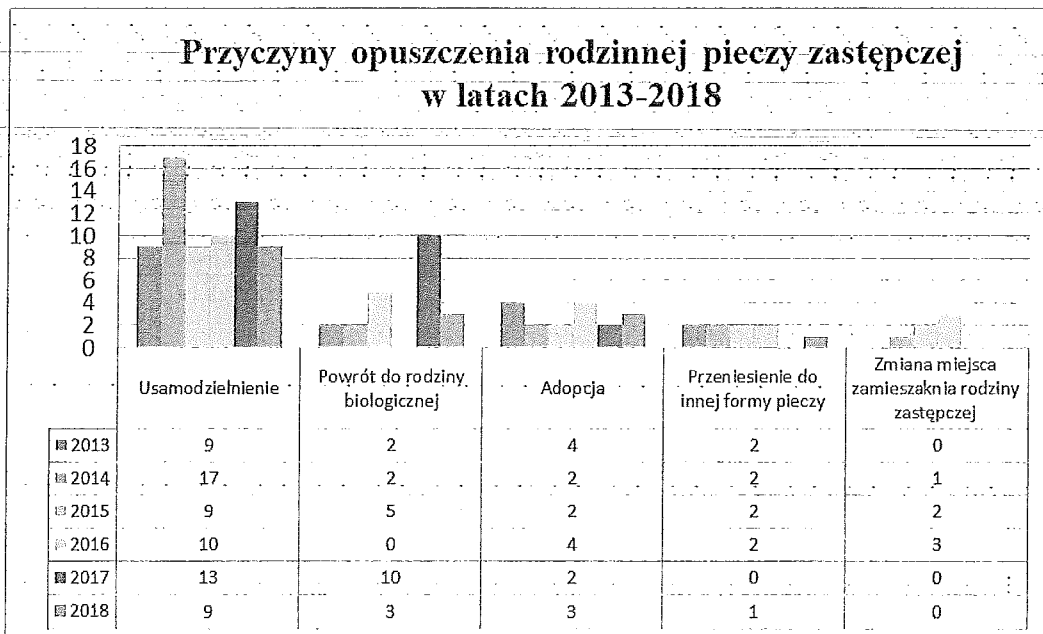
Źródło: Dane własne PCPR w Turku.

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM ZA ROK 2018

Kwestia umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i ustanawiania rodzin zastępczych były regulowane na podstawie postanowień sądu.

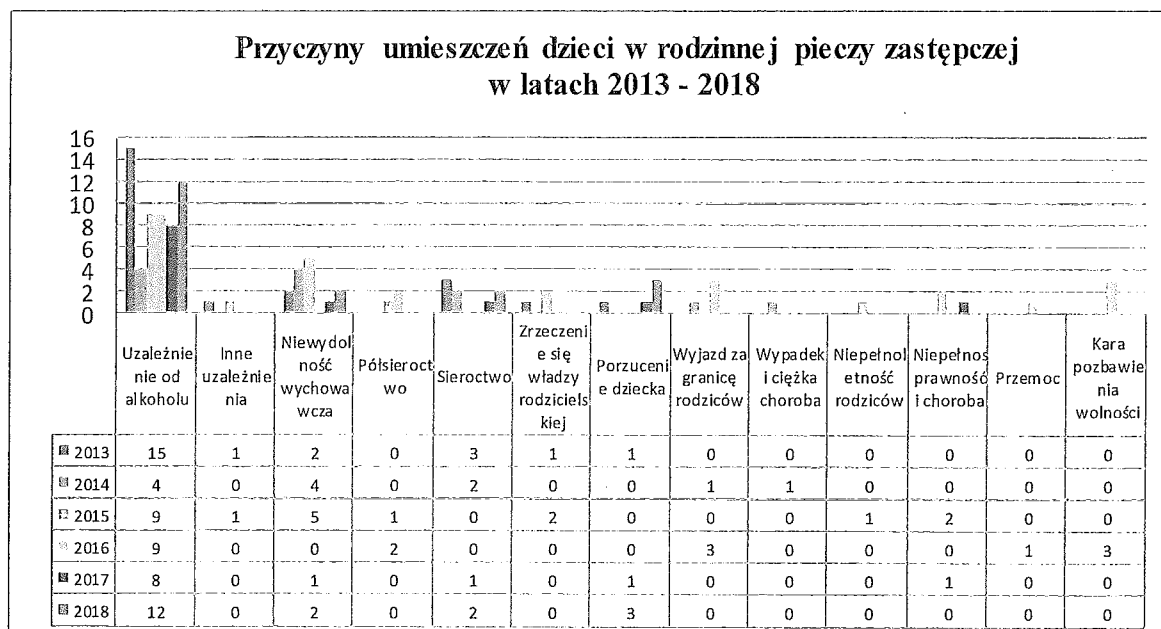
W 2018r. rozwiązano 12 rodzin zastępczych natomiast 7 zostało ustanowionych. Zostało umieszczonych 19 dzieci, a 16 opuściło pieczę zastępczą.

Przyczyny opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej obrazuje wykres poniżej.

Źródło: Dane własne PCPR w Turku.

Przyczyny umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej były bardzo różne.

Źródło: Dane własne PCPR w Turku.

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM ZA ROK 2018

*Liczba umieszczonych dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2014 – 2018
(stan na ostatni dzień danego roku).*

Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Lata				
	2014	2015	2016	2017	2018
Rodzina zastępcza spokrewniona	7	6	10	10	6
Rodzina zastępcza zawodowa	4	5	8	0	2
Rodzina zastępcza niezawodowa	1	7	0	2	9
Rodzinny dom dziecka	0	3	0	0	2
OGÓŁEM	12	21	18	12	19

Źródło: Dane własne PCPR w Turku.

Stan rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2014 – 2018 (stan na ostatni dzień danego roku)

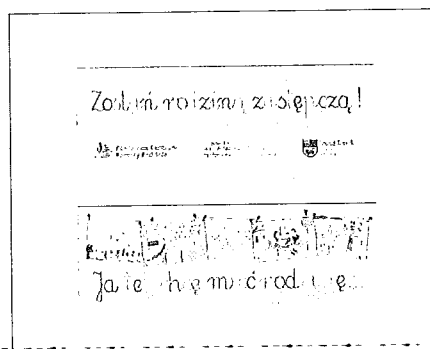
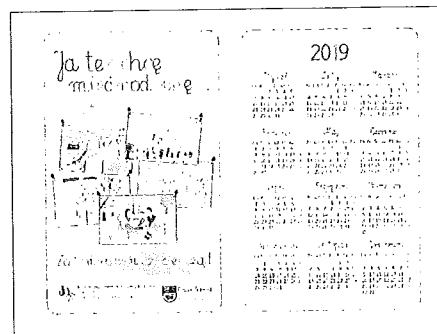
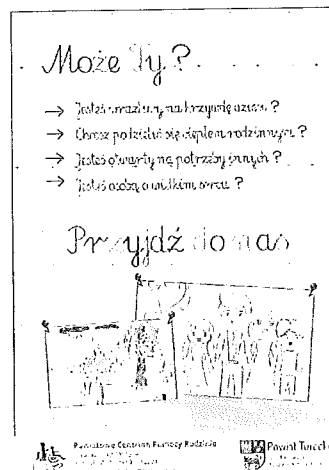
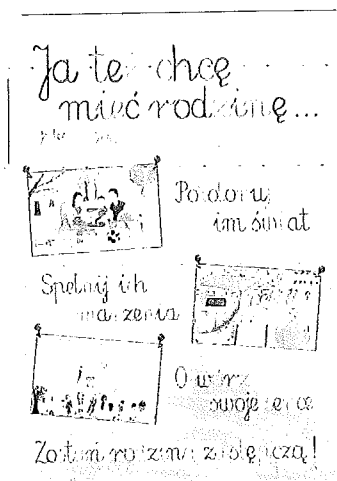
Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	2014		2015		2016		2017		2018	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona	45	53	39	46	41	49	36	49	37	51
Rodzina zastępcza niezawodowa	17	18	20	25	20	25	16	19	9	14
Rodzina zastępcza zawodowa	4	12	4	13	3	13	3	7	4	13
Rodzinny dom dziecka	2	12	2	12	2	8	1	7	1	7
OGÓŁEM	68	95	65	96	66	95	56	82	51	85

Źródło: Dane własne PCPR w Turku.

IV. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2018 ROKU.

1. **Działalność diagnostyczno-konsultacyjna. Prowadzenie naboru, kwalifikowanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.**

Prowadzenia naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej to jedno z najważniejszych zadań i celów realizowanych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Pomimo intensywnych kampanii promocyjnej polegającej na aktywności na Facebooku, umieszczeniu ogłoszeń na lokalnych stronach internetowych, spotkaniach integracyjnych, konkursach plastycznych oraz upowszechnianiu ulotek, plakatów czy zakładki do książek coraz rzadziej osoby decydują się na bycie rodzicem zastępczym.

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELICZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM ZA ROK 2018

Inspiracją do stworzenia materiałów promocyjnych były prace konkursowe dzieci i młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej pod tematem „Rodzina kredką malowana”. Na materiałach znajdują się prace laureatów konkursu.

Kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka dokonuje zawsze zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Zespół gromadzi i analizuje dokumentację w sprawie danej rodziny, m.in. zaświadczenia od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, opinii z: OPS, policji, pracodawcy oraz ze szkoły, jeśli kandydaci mają własne dzieci w wieku szkolnym. Poza tym pracownik spotyka się z kandydatami w środowisku ich zamieszkania, wypełnia kwestionariusz, ocenia warunki mieszkaniowe oraz socjalno – bytowe rodziny, a psycholog i pedagog wydaje opinię o predyspozycjach i motywacjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Wprowadzenie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spowodowało, że wszystkie programy szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego były ważne do końca 2013r. W związku z tym pracownicy Centrum napisali autorski program dla ww. kandydatów pn. „MÓJ DOM TWOIM DOMEM”. Program przeznaczony jest do szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Program został napisany przez pracowników pod kierownictwem dyrektora Centrum.

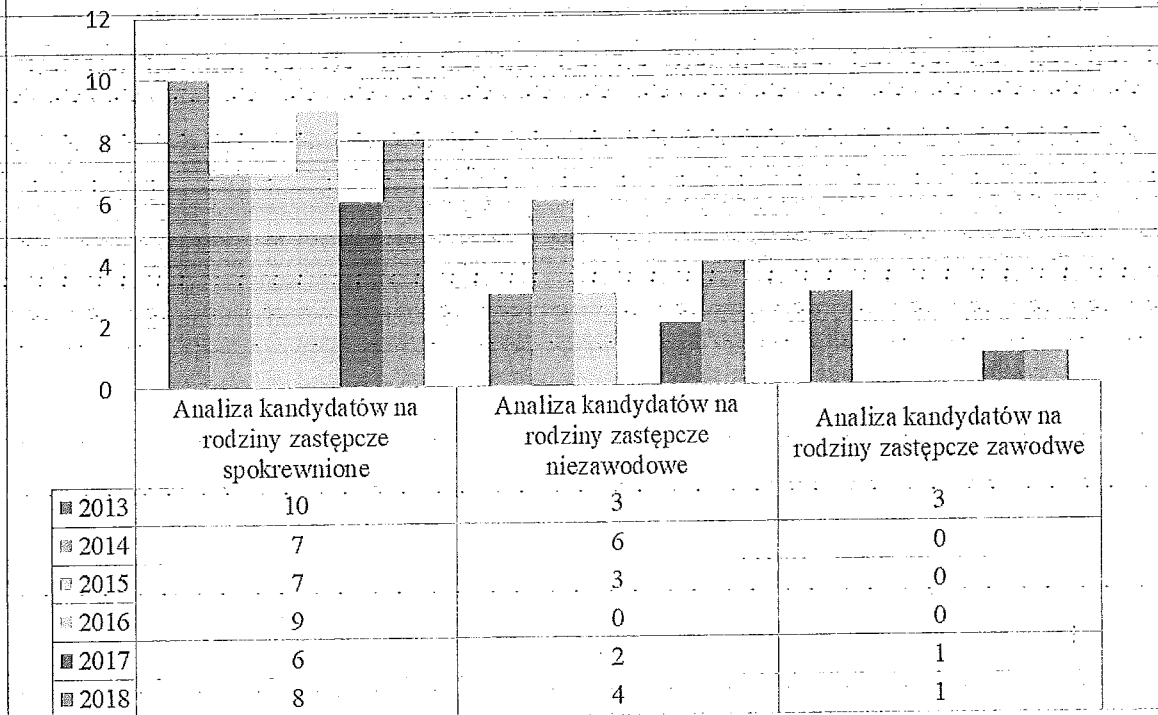
Minister Pracy i Polityki Społecznej decyzją z dnia 19.11.2013r. nr 22/2013/RZ zatwierdził ww. program na 5 lat czyli do listopada 2018r. W związku z powyższym pracownicy zespołu uaktualnili ww. program w zakresie umożliwiającym szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz dodatkowo przygotowali moduł umożliwiający szkolenie kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia. Wniosek o zatwierdzenie programu został złożony w listopadzie 2018r. a w styczniu 2019r. Minister Pracy i Polityki Społecznej decyzją DSR.I.8307.34.2018.AKU zatwierdził ww. program na 5 lat.

Ww. programem zostało w 2018r. przeszkolonych łącznie 15 osób, w tym 4 kandydatów (2 rodziny) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, 2 osoby na rodziny zastępcze zawodowe oraz kandydaci na spokrewnione rodziny zastępcze (9 osób – 5 rodzin) w trybie indywidualnym w zależności od sytuacji kandydatów i dziecka umieszczanego w tej rodzinie zastępczej.

W 2018r. dokonano analiz 13 rodzin – 20 osób – kandydatów na rodziny zastępcze. Z tego 1 analiza dotyczyła kandydatów na zawodową rodzinę zastępczą, 4 na niezawodowe rodziny zastępcze oraz 8 na rodziny zastępcze spokrewnione. W tych przypadkach zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej po analizie zgromadzonej dokumentacji w sprawie danej rodziny, wywiadzie w środowisku i badaniu psychologicznym, wydawał opinie czy kandydaci spełniają wymogi do ustanowienia ich rodziną zastępczą.

Spośród ww. kandydatów, 4 rodziny zdaniem zespołu nie kwalifikowały się do pozostania rodziną zastępczą, 2 rodziny wycofały swój wniosek, natomiast w pozostałych 7 przypadkach zespół pozytywnie zaopiniował ich kandydaturę.

**Ilość analiz dotyczących kandydatów na rodziny zastępcze
w latach 2013 - 2018**

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

2. Szkolenia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Warsztaty i wsparcie dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

1) Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych.

Centrum w 2018r. w ramach ww. projektu zorganizowało 4 cykle szkoleniowe dla 3 grup osób pełniących funkcję rodzin zastępczych: dla spokrewnionych 2 grupy oraz dla niezawodowych, zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka, z terenu powiatu tureckiego. Każdy cykl trwał przez 3 dni i obejmował następującą tematykę:

- Jak wychować zdrowe dziecko czyli profilaktyka zdrowotna.
- Zaspokojenie potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, w szczególności w okresie dojrzewania (seksualność człowieka) jednym z wielu zadań rodzica zastępczego.
- Narkotyki, alkohol, dopalacze i inne uzależnienia – jak przeciwdziałać lub pomóc w wyjściu z uzależnienia.
- Usamodzielnienie wychowanka rolą rodzica zastępczego czyli jak przygotować dziecko do samodzielności.

Szkolenie było prowadzone przez doświadczonych trenerów. W każdym cyklu szkolenia udział brało 40 osób i łącznie zostały przeszkolone 42 osoby. Osoby biorące udział w szkoleniu podkreślały jego zasadność i potrzebę oraz wyrażały chęć kolejnego uczestnictwa w podobnych formach doskonalenia ich umiejętności w różnych zakresach.

2) Superwizja dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka.

W celu profesjonalizacji i rozwiązywaniu bieżących spraw i problemów, 4 rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinny dom dziecka uczestniczyły w spotkaniach superwizyjnych. Odbyło się 6 takich spotkań, a każde z nich trwało 3 godziny.

3) Warsztaty dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Przeprowadzono cykl warsztatów z dziećmi przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, w poszczególnych grupach wiekowych. Warsztaty te oprócz wzajemnego poznania i integracji miały takie cele jak: kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie, komunikacji, budowaniu poczucia własnej wartości, kształtowanie umiejętności autoprezentacji i podejmowania decyzji, planowania czy kształtowania nawyków prozdrowotnych.

Każdy cykl warsztatów dla 4 grup wiekowych obejmował 3 dni spotkań. Łącznie w warsztatach wzięło udział 60 dzieci i młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej.

4) Zapewnienie wsparcia logopedycznego.

W okresie od stycznia do grudnia 2018r. średnio 4 razy w miesiącu wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, mający problemy w prawidłową wymowę byli objęci terapią logopedyczną. Spotkania miały charakter indywidualny. We wskazanym okresie logopeda przepracował 240 godzin. Ze wsparcia logopedycznego w 2018r. skorzystało 16 dzieci.

5) Zapewnienie wsparcia socjoterapeutycznego.

W okresie od stycznia do grudnia 2018r. średnio 4 razy w miesiącu wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, podzieleni na grupy wiekowe skorzystali z zajęć socjoterapeutycznych. We wskazanym okresie socjoterapeuta przepracował 192 godzin.

6) Zapewnienie wsparcia fizjoterapeutycznego.

W okresie od stycznia do grudnia 2018r. wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej skorzystali z zajęć fizjoterapeutycznych w miejscu ich zamieszkania. We wskazanym okresie fizjoterapeuta przepracował 240 godzin. Ze wsparcia fizjoterapeutycznego w 2018r skorzystało 10 dzieci.

7) Wyjazd szkoleniowy.

Osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych/ prowadzącego rodzinny dom dziecka wraz ze swoimi podopiecznymi skorzystali z 5 dniowego wyjazdu szkoleniowego. Podczas niego osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych uczestniczyli w szkoleniach natomiast dzieci i młodzież skorzystali z zajęć animacyjnych. Łącznie z tej formy wsparcia skorzystało 80 osób (31 osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, 47 dzieci i młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dwóch przedstawicieli PCPR w Turku).

3. Pomoc i wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą:

Wszystkie rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka zostały objęte wsparciem i pomocą czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Praca koordynatorów skupia się przede wszystkim na pracy i spotkaniach z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka w ich środowisku zamieszkania, telefonicznie lub innych miejscach.

Dla każdego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej został opracowany plan pomocy. W 2018r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przygotowali 24 plany pomocy dziecku oraz 121 aktualizacji planów.

W rodzinnej pieczy zastępczej przebywają dzieci w wieku do 18 roku życia, ale również pełnoletni wychowankowie, którzy zdecydowali się pozostać w pieczy zastępczej, a osoby pełniące tę funkcję wyraziły na to zgodę. W związku z tym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wspierali również pełnoletnich wychowanków, opracowywali z nimi indywidualne programy usamodzielnienia, przynajmniej raz na pół roku dokonywali oceny tych programów oraz ich korekt w łącznej liczbie 24.

Koordynatorzy opiniowali wnioski dotyczące:

- dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – 21,
- jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – 9,
- otrzymania środków finansowych na utrzymanie lokalu rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych – 2,
- przedłużenia pobytu dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego – 4,
- wyznaczania opiekuna usamodzielnienia – 4,
- zatrudnienia osoby do pomocy w rodzinie zastępczej zawodowej – 1,
- zasadności uregulowania sytuacji prawnej dziecka – 3.
- przekształcenia rodziny zastępczej niezawodowej w zawodową rodzinę zastępczą – 1

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2014 – 2018.

Lp.	Rodzaj zadania	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Praca i wizyty w środowisku zamieszkania rodzin zastępczych.	909	1379	1506	1282	1478
2.	Przygotowanie planów pomocy dziecku/aktualizacji planów pomocy.	13/163	17/146	22/160	13/137	24/121
3.	Opracowanie indywidualnych programów usamodzielnienia oraz oceny i korekt ww. programów.	63	73	61	48	24
4.	Opiniowanie wniosków.	32	40	43	68	45
5.	Współpraca ze środowiskiem lokalnym.	357	484	629	433	455

Źródło: Dane własne PCPR w Turku.

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM ZA ROK 2018.

W związku z wykonywaniem swoich obowiązków koordynatorzy kontaktowali się ze środowiskiem lokalnym. Pod tym pojęciem kryje się współpraca z rodzinami biologicznymi dzieci, placówkami oświatowymi, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkami służby zdrowia, kuratorami, sądem czy ośrodkiem adopcyjnym.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej są w stałym kontakcie ze specjalistami pracującymi w rodzinach i dziećmi/młodzieżą w ramach projektu.

4. Pomoc i wsparcie w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W ramach tego działania w 2018r. funkcjonowały 3 grupy wsparcia dla:

- 1) rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 2) zawodowych, niezawodowych oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka,
- 3) usamodzielnianych wychowanków.

Łącznie odbyło się 18 takich spotkań każde po 2 godziny.

Grupa wsparcia miała charakter otwarty, nie miała stałego składu – uczestnicy brali udział w spotkaniach zgodnie ze swoją wewnętrzną gotowością w danym momencie.

Ideą grupy wsparcia jest przede wszystkim idea samopomocy, korzystania z siły i wsparcia grupy, jako poza formalnego rodzaju pomocy.

Poprzez udział w grupie wsparcia rodzice zastępczy otrzymują możliwość:

- uzyskiwania i dawania wsparcia w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej,
- doskonalenia umiejętności wychowawczych, radzenia sobie z emocjami, radzenia sobie w sytuacjach napięcia (stresu),
- inicjowania i wzmacniania pozytywnych zmian w systemie rodzinnym,
- pogłębienia wglądu w siebie (wzrost świadomości przeżywanych emocji, swoich przekonań, pragnień, potrzeb, wartości, celów, a także rozpoznanie własnych zasobów i rozumienie ograniczeń),
- przeznaczenia czasu dla siebie jako rodzica zastępczego,
- zapobiegania wyczerpaniu i wypaleniu.

W 2018r. żadna z rodzin nie wniosowała o udzielenie wsparcia w formie rodziny pomocowej.

5. Organizowanie pomocy wolontariuszy.

Pomoc wolontariuszy była proponowana rodzinom zastępczym/prowadzącemu rodzinny dom dziecka przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto informacja o możliwości skorzystania z takiej formy pomocy była umieszczona na stronie internetowej Centrum. W kilku środowiskach udało się wprowadzić wolontariuszy i dotyczyła ona pomocy edukacyjnej, w odrabianiu prac domowych i nadrabianiu zaległości.

6. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

W prawidłowym wypełnianiu zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej niezbędna jest ścisła współpraca z Sądem Rejonowym w Turku (Wydział Rodzinny i Nieletnich), zespołem kuratorskiej służby sądowej, ośrodkami pomocy społecznej, komendą powiatową policji, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, szkołami, podmiotami leczniczymi oraz stowarzyszeniami z terenu

RÓCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELICZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM ZA ROK 2018

powiatu tureckiego. Wysoko oceniamy powyższą współpracę, gdyż dzięki zintegrowanym działaniom pomoc jest skuteczniejsza i kompleksowa. Spotkania z przedstawicielami tych instytucji odbywają się w miarę potrzeb oraz problemów pojawiających się w rodzinnej pieczy zastępczej, podczas spotkań dotyczących oceny sytuacji dziecka oraz rodziny zastępczej.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Lp.	Typ instytucji	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów	Liczba kontaktów
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Szkoły, przedszkola, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, środowiskowy hufiec pracy, praktyki zawodowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne.	163	223	227	139	131
2.	Kuratorzy, Policja, Sąd Rejonowy w Turku.	47	14	24	19	25
3.	Asystenci rodziny, MOPS, GOPS.	26	71	81	76	118
4.	Lekarze specjaliści, poradnie.	23	13	22	6	2
5.	Rodzice biologiczni.	86	120	243	168	165
6.	Inne instytucje np. ZUS, KRUS, wydziały świadczeń, PUP, agencja RiMR, PGKiM, UG i Miast i OA.	5	31	24	17	11
7.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie powiatu.	7	12	8	8	3
RAZEM:		357	484	629	433	455

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Wszystkie ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu tureckiego, zespół kuratorskiej służby sądowej, jak i komenda powiatowa policji posiadali informację o funkcjonowaniu rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego, gdzie m.in. powinny trafić dzieci w związku z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz przekazano dane kontaktowe pracowników Centrum odpowiedzialnych za umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

7. Pomoc prawna w zakresie prawa rodzinnego.

Poradnictwo prawne oraz wsparcie w tym zakresie funkcjonującym rodzinom zastępczym było udzielone przez radcę prawnego. Poradnictwo prawne dotyczyło przede wszystkim uzyskania świadczeń emerytalno – rentowych, świadczeń alimentacyjnych, ustaleń dotyczących władzy rodzicielskiej, spłat pożyczek i egzekucji komorniczej oraz postępowań spadkowych. 52 rodziny zastępcze osobiście skorzystały z poradnictwa prawnego, a pozostałe kwestie prawne dotyczące osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą były wyjaśniane za pośrednictwem koordynatorów lub organizatora rodzinnej pieczy zastępczej po wcześniejszej konsultacji z radcą prawnym.

8. Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ocen rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma obowiązek, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy lub raz na 3 miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia, dokonywać oceny sytuacji dziecka i informować sąd o całokształcie sytuacji dziecka.

W związku z tym dokonano 145 ocen sytuacji dzieci. Ocen tych dokonywali pracownicy pracujący w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, rodziny zastępcze, rodzice biologiczni, przedstawiciele szkół, ośrodka adopcyjnego oraz ośrodków pomocy społecznej zapraszani na posiedzenie zespołu. Po wszystkich ocenach sytuacji dzieci sąd był informowany o zasadności pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej oraz o całokształcie sytuacji każdego dziecka.

Ocen rodzin zastępczych dokonuje się rzadziej niż ocen sytuacji dzieci, pierwszej do roku od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, następnie po roku od pierwszej oceny, a kolejne nie rzadziej niż co 3 lata. Ocen rodzin zastępczych było 20, wszystkie pozytywne z ewentualnymi wskazaniem do pracy.

9. Badania psychologiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zadanie to było realizowane przez psychologów zatrudnionych w Centrum. Specjaliści opracowali:

- 9 opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 6 opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych/ prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 36 opinii dotyczących: pracy z dzieckiem, kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, przysposobienia dziecka,
- 70 diagnoz psychofizycznych oraz ich aktualizacji dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej.

10. Poradnictwo i terapia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Psycholog wchodzący w skład Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz zatrudniony w ramach projektu zapewnili rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwo, które miało na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, a także prowadzenie konsultacji, poradnictwa i terapii z osobami sprawującymi pieczę zastępczą i ich dziećmi oraz z dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych i pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej.

W ramach wykonywanych działań psycholog nawiązał 302 kontaktów.

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM ZA ROK 2018

Szczegółowy podział ww. kontaktów prezentuje poniższa tabela.

L.p.	Rodzaj kontaktu	Liczba kontaktów		
		2016	2017	2018
1.	Kontakt z rodzinami zastępczymi/prowadzącymi rodzinne domy dziecka	80	158	154
2.	Kontakt z rodziną biologiczną dziecka	19	1	1
3.	Kontakt ze szkołą/przedszkolem	0	3	2
4.	Kontakt z pracownikiem socjalnym / asystentem rodziny	5	0	3
5.	Kontakt z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	166	121	142
OGÓŁEM		270	283	302

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Poradnictwo specjalistyczne udzielane przez psychologów dotyczyło głównie problemów wychowawczych, problemów rodzinnych, relacyjnych, emocjonalnych i niepełnosprawności. Wsparcie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą odbywało się podczas spotkań w Centrum, jak i również w środowisku zamieszkania rodziny zastępczej gdy wymagała tego indywidualna sytuacja rodziny/ dziecka.

Poradnictwo psychologiczne	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	25	35	25	147	215

Źródło: Dane własne PCPR Turek.

Poza tym psycholog wspierał również koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ich pracy z osobami sprawującymi rodzinną pieczę zastępczą na bieżąco, poprzez indywidualne konsultacje. Dzięki temu w sposób pośredni przyczyniał się do prawidłowego funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie tureckim.

11. Szkolenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- Kontynuacja uczestnictwa w spotkaniach superwizyjnych.
- Szkolenie BHP – Turek.
- Konferencja „Rodzina zastępcza – lepsze jutro”.
- Wielkopolska Kampania społeczno – edukacyjna na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- rozpoczęcie dodatkowych studiów.

Szczególne znaczenia dla jakości pracy świadczonej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej miał ich udział z superwizji. Spotkania superwizyjne odbywały się cyklicznie, co drugi miesiąc. Dzięki temu koordynatorzy mogli na bieżąco omawiać problemy pojawiające się w pracy z rodzinami zastępczymi/ prowadzącymi rodzinne domy dziecka i szybko reagować w celu rozwiązania trudności.

12. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Z chwilą umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej ich rodzice zgodnie z ustawą mają 18 miesięcy, aby rozwiązać swoje problemy. Po upływie tego czasu, Centrum ma obowiązek poinformować właściwy sąd albo o możliwości powrotu danego dziecka pod opiekę rodziców, bądź złożyć wniosek o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka tj. pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców.

W związku z tym trzy postępowania w sprawie powrotu dzieci pod opiekę rodziców zakończyło się powrotem do rodziny biologicznej. Ponadto złożono 5 wniosków o pozbawienie władzy rodzicielskiej, z tego w 3 przypadkach rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej, a w 2 władza ta została zawieszona.

W wyniku wniosków Centrum i decyzji sądu, informacje dotyczące 16 dzieci mających uregulowaną sytuację prawną, zostały przekazane do ośrodka adopcyjnego. W stosunku do 3 dzieci zasadne było ich przysposobienie i zostały one adoptowane w 2018r. W pozostałych przypadkach ze względu na silne więzi z rodziną zastępczą, bądź brak zgody ze strony dziecka nie było wskazania do przysposobienia.

13. Opieka nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W 2018r. nie było konieczności organizowania opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogli sprawować opieki z powodów zaplanowanego wypoczynku, powodów zdrowotnych czy losowych. Mimo to pracownicy Centrum kontaktowali się i rozmawiali z rodzinami, które spełniają wymogi formalne do pełnienia funkcji rodziny pomocowej. Kandydaci do podjęcia się takiej funkcji byli, jednak nie było takiej konieczności.

14. Inne działania.

1) Dzień rodzicielstwa zastępczego.

W dniu 8 czerwca z inicjatywy Centrum odbyło się czwarte spotkanie dzieci, młodzieży i opiekunów rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej z terenu powiatu tureckiego pod nazwą „Rodzina kredką malowana”. Miejsmem spotkania był rodzinny dom dziecka w Ogorzelczynie.

Udział w nim wzięli przedstawiciele władz powiatu tureckiego, radni powiatu tureckiego oraz przedstawiciele Sądu Rejonowego w Turku Wydziału Rodzinnego i Nieletnich. Licznie na spotkanie przybyli rodzice zastępczy, prowadzący rodzinny dom dziecka oraz dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej. Nie zabrakło również dyrektora oraz pracowników Centrum, a przede wszystkim dzieci i młodzież przebywająca w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Dla dzieci najbardziej interesujące okazały się zaproponowane animacje, zabawy i konkursy w części integracyjno- animacyjnej. Dorosli natomiast mogli w tym czasie spokojnie napić się kawy obserwując świetnie bawiące się pociechy. Natomiast żeby nie zabrakło wszystkim sił do zabawy i integracji zapewniony był syto zastawiony stół.

2) Konkurs plastyczny.

W kwietniu 2018r. został ogłoszony konkurs plastyczny „Rodzina kredką malowana”. Zostało złożonych 25 prac przez dzieci w różnym wieku, laureatów wyłoniono w 5 kategoriach wiekowych. Nagrody laureatom zostały wręczone podczas pikniku z okazji Dnia rodzicielstwa zastępczego, a prace laureatów zostały wykorzystane do nowych materiałów promujących rodzinną pieczę zastępczą.

3) Wizyta na PGN Narodowym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku wraz z PGE Narodowym we współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zaprosił wychowanków pieczy zastępczej wraz z opiekunami do wspólnego kibicowania Polskiej Reprezentacji piłki nożnej podczas meczu Polska – Senegal w dniu 19 czerwca 2018r.

4) Zajęcia z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarniczego – sala OGNIK.

W dniu 11 lipca 2018r. dzięki gościnności Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Turku dzieci z rodzin zastępczych miały okazję uczestniczyć w zajęciach z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarniczego, które odbyły się w sali OGNIK.

Uczestnicy zajęć dowiedzieli się jak ustrzec się zatrucia tlenkiem węgla, jak należy dbać o prawidłową wentylację pomieszczeń, do jakich zagrożeń może prowadzić niewłaściwe użytkowanie sprzętu domowego oraz jak powinna przebiegać ewakuacja z miejsca objętego pożarem. Ponadto dzieci mogły zobaczyć jak rozprzestrzenia się dym w warunkach pożaru, jak działają czujki dymu oraz jak nagrzewają się drzwi, za którymi powstał pożar.

W trakcie zajęć dzieci otrzymały wskazówki dotyczące skutecznego powiadomienia służb ratowniczych oraz udzielenia pierwszej pomocy. Poza tym dzieci miały możliwość obejrzeć obiekt straży pożarnej, przymierzyć ubrania strażackie, a także wejść do samochodu pożarniczego.

5) Szczepienie dziewcząt roczników 2004 i 2005 przeciw HPV.

W dniu 26 września 2018r. w siedzibie Centrum odbyło się szczepienia dziewcząt z roczników 2004 i 2005 przeciw HPV w ramach programu „Program profilaktyki nowotworów złośliwych szyjki macicy – szczepienie przeciwko zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych w województwie wielkopolskim” finansowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Realizatorem programu jest ośrodek profilaktyki i epidemiologii nowotworów w Poznaniu. Podanie pierwszej dawki szczepionki poprzedzone było spotkaniem edukacyjnym, na którym wyjaśniono zasady przyjmowania szczepionki, jej celu i skutków.

6) Rodzicielstwo zastępcze śladami Kopernika.

W dniu 10 listopada 2018r. rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka wraz ze swymi podopiecznymi wzięli udział w wyprawie do Torunia, aby „Śladami Mikołaja Kopernika” poznać niektóre atrakcje tego wspaniałego miasta.

Swoją wyprawę w toruńskim Planetarium rozpoczęli od udziału w wystawie interaktywnej w sali Geodium. Po wizycie w sali Geodium uczestnicy zwiedzali interaktywną przestrzeń Bazy Mars, zaaranżowanej w formie bazy kosmicznej, gdzie uczestnicy wyprawy niczym

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TURECKIM ZA ROK 2018

członkowie załogi mieli do wykonania określone czynności, niezbędne do tego, aby przeżyć poza Ziemią. Po krótkiej przerwie uczestnicy toruńskiej wyprawy uczestniczyli w seansie Sali Planetarium. Wizyta w Planetarium została zwieńczona krótkim spacerem po toruńskiej starówce oraz wizytą w Żywym Muzeum Piernika.

V. PODSUMOWANIE.

Rok 2018 był kolejnym rokiem realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przez Centrum. Z przedstawionych powyżej informacji wynika, iż wszystkie zadania wyznaczone organizatorowi były realizowane zgodnie z potrzebami. Rok ten był bardziej bogaty w różnego rodzaju działania, które wspierają prawidłowe funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tureckiego w dużej mierze; dzięki środkom finansowym pozyskanym z zewnątrz. Znacznie wzrosła liczba udzielanych porad psychologicznych, liczba szkoleń, grup wsparcia czy zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej jak zajęcia z logopedą, zajęcia socjoterapeutyczne czy fizjoterapeutyczne. Są to nowe formy wsparcia proponowane przez Centrum, ale korzystanie wpływające na funkcjonowanie dzieci w pieczy zastępczej i pozwalające rozwiązywać pojawiające się problemy.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zapewniają ciągłość wsparcia i indywidualnej pomocy osobom zajmującym się rodziną pieczą zastępczą. Jest to niezwykle ważne jeśli chodzi o pracę z ludźmi, gdzie zbudowanie zaufania jest konieczne, a to jest tylko możliwe jeśli osoby pomagające nie zmieniają się zbyt często.

Na podstawie wyżej przedstawionych danych wnioskować można, że zarówno liczba osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą jak i dzieci/pełnoletnich wychowanków pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej powoli spada.

Jednocześnie niepokój budzi fakt, iż pomimo działań promocyjnych, od kilku lat brak jest kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe.

Potrzeby:

- promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- stworzenie warunków do skutecznego rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na formę zawodową,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz kontynuacja szkoleń dla istniejących rodzin zastępczych mających na celu wzmocnienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc dla dzieci w rodzinach zastępczych/rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- zapewnienie w budżecie powiatu środków finansowych na finansowanie świadczeń rodzinnej pieczy zastępczej,
- zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podniesienie ich kwalifikacji zawodowych,
- wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej, m.in. zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Sporządził:

Kierownik Wydziału
do spraw rodziny i
Polski dla świadczeń
rodzinnych i pomocy
społecznej

Zatwierdził:

DYREKTOR

Powiatowe Centrum Pomocy
Rodzinnej w Turku
Edyta Michalak